

Nutsvoorzieningen gebaseerd op waterveiligheidsplannen

In de derde editie van de WHO-richtlijnen op het gebied van drinkwaterkwaliteit (2004) wordt gesteld dat de meest effectieve manier om de veiligheid van drinkwater te waarborgen, het opstellen van een waterveiligheidsplan is. Elf auteurs schreven onder de titel 'Drinking water quality management from catchment to consumer' een praktische handleiding voor het opstellen van zo'n veiligheidsplan.

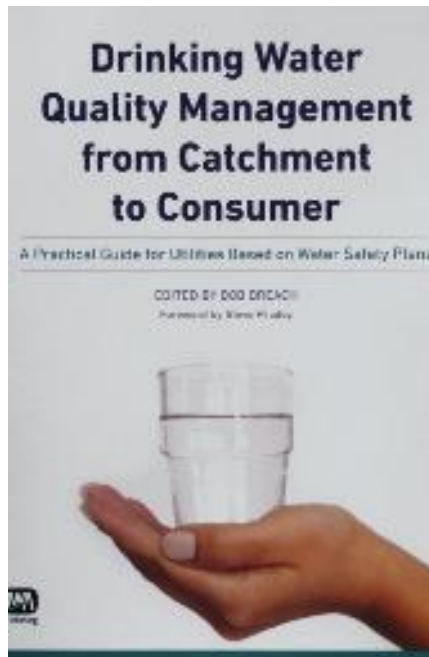
In het voorwoord van het boek, waarvan de Brit Bob Breach de redacteur is, gaat het al direct over de manier waarop John Snow in 1854 in Londen de cholera-epidemie bestreed. Dit is de opmaat voor een vurig pleidooi dat het belang onderstreept van preventie bij de bereiding van betrouwbaar drinkwater, om hiermee het vertrouwen van de afnemers van drinkwater te behouden. De doelgroep van het boek betreft niet alleen de technische discipline van een waterbedrijf, maar richt zich vooral op het management van waterbedrijven.

Het eerste hoofdstuk beschrijft de achtergrond van de ontwikkeling van een waterveiligheidsplan en de IWA Bonn Charter: een internationaal raamwerk voor maatregelen op bestuurlijk, beheer- en operationeel niveau die de effectieve beschikbaarheid van veilig drinkwater moeten bevorderen. De voordelen van de veiligheidsaanpak worden beschreven evenals hoe die aanpak aansluit op het stellen en bereiken van waterkwaliteitsdoelstellingen. Dit houdt niet alleen de veiligheid van drinkwater in, maar ook de aanvaardbaarheid ervan door consumenten.

De ontwikkeling naar een ondersteunende organisatiecultuur komt aan bod in het tweede hoofdstuk. Dit beschrijft hoe verbetering van de risicomanagementcultuur van een organisatie de ontwikkeling van een waterveiligheidsplan kan ondersteunen. Het hoofdstuk geeft praktische benaderingen om nutsbedrijven te helpen zo'n aanpak te ontwikkelen.

In het derde hoofdstuk volgt een samenvatting van de uitgangspunten van risico-beheer. Daarna worden enkele belangrijke vormen van operationeel beleid en praktijk beschreven die nodig zijn om de effectieve ontwikkeling van een waterveiligheidsplan te ondersteunen. Dit houdt in *asset-management*, training en bewustwording, operationele procedures, het handelen bij calamiteiten, inkoop en management van aannemers, monitoring en administratieve procedures.

Het vierde hoofdstuk beschrijft de factoren die de ontwikkeling van een waterveiligheidsplan voor de waterwinning onderbouwen. Ook wordt advies gegeven over de samenwerking met externe belanghebbenden bij de ontwikkeling daarvan. Daarna worden methoden beschreven voor de beoordeling en het

beheersen van zowel oppervlaktewater- als grondwaterwinningen. De risico's van de winning en de aanpak ervan worden kort samengevat.

De punten die van belang zijn voor een veiligheidsplan voor de waterzuivering staan in het vijfde hoofdstuk. Daarin wordt het belang van de zogeheten *multi barrier*-benadering uiteengezet, waarna de schrijver ingaat op karakteristieke waterkwaliteitsrisico's, maatregelen om ze op te lossen en controles voor een aantal zuiveringstechnieken. Ook het belang van terreinbewaking en meet- en regeltechniek komen aan de orde, met methoden om operationele waterkwaliteitsdoelen te stellen om te waarborgen dat de bij de consument afgeleverde waterkwaliteit aanvaardbaar is.

In het zesde hoofdstuk worden de activiteiten of gebeurtenissen in het distributienetwerk beschreven die een risico voor de waterkwaliteit kunnen vormen. Verder bevat dit hoofdstuk een samenvatting van mogelijke maatregelen om problemen op te lossen en van geschikte controlemogelijkheden.

In het zevende hoofdstuk geeft de auteur richting aan de manier waarop nutsbedrijven met consumenten en relevante belanghebbenden kunnen omgaan, om de toepassing van consumentenviligheidsplannen voor zowel huishoudelijk als zakelijk verbruik te

bevorderen. Dit houdt in het identificeren van relevante belanghebbenden en hun rollen en verantwoordelijkheden, het beoordelen en oplossen van algemene risico's die plaats kunnen vinden in het distributiesysteem van de consument, het identificeren van risicogroepen, het leveren van effectief communicatiegereedschap en nagaan of het geleverde drinkwater aanvaardbaar is.

Het laatste hoofdstuk geeft een overzicht van de ervaring met waterveiligheidsplannen van de afgelopen jaren en beoogt gemeenschappelijke uitdagingen te beschrijven, kritische succesfactoren en mogelijkheden voor de implementatie van de veiligheidsplannen. Hier worden de geleerde lessen beschreven van implementatie, monitoring en evaluatie, het begrijpen van koppelingen tussen de veiligheidsplannen en andere nutsactiviteiten en de invloed op wereldschaal van de implementatie van de waterveiligheidsplannen.

Het boek leest prettig en is een aanrader voor iedereen, die goed en betrouwbaar drinkwater een warm hart toedraagt.

Peter Hiemstra (Witteveen+Bos)

'Drinking water quality management from catchment to consumer' onder redactie van Bob Breach wordt uitgegeven door IWA Publishing (ISBN 978-1-84339-386-3).

Verschijningsdata

De verschijningsdata en de data waarop kopij voor het betreffende nummer aangeleverd moeten zijn, staan op een overzicht dat u kunt aanvragen bij de redactie: (010) 427 41 65. Daar is ook een handleiding op te vragen voor bijdragen aan de (semi-)wetenschappelijke rubriek Platform.